

I. DEPREM ŞURASI ARDINDAN

Mehmet Emin TUNA(*)

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 2.10.2003 tarihli 2547 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yetki ile Deprem Şurası çalışmalarının başlatılması ile şura çalışmalarına yön verecek Deprem Şurası Paneli 10 Aralık 2003 de yapılmıştır. Paneli müteakip, 29 Eylül-1 Ekim 2004 tarihinde I. Deprem Şurası yapılmıştır.

Deprem Şura'sında aşağıda isimleri belirtilen komisyonlar raporlarını açıklamışlar Şura üyeleri görüşlerini belirtmişlerdir.

1. Kurumsal Yapılanma Komisyonu
2. Mevzuat Komisyonu
3. Afet Bilgi Sistem Komisyonu
4. Mevcut Yapıların İncelenmesi ve Yapı Denetim Komisyonu
5. Yapı Malzemeleri Komisyonu
6. Kaynak Temini ve Sigorta Komisyonu
7. Eğitim Komisyonu

Eğitim Komisyonu Başkanı olarak katıldığım Şura çalışmalarını özellikle Eğitim Komisyonu penceresinden aktarmak istiyorum.

1. Eğitim ve Toplum Bilinci
2. Deprem ve Medya
3. Hizmet İçi Eğitim
4. Meslek İçi Eğitim
5. Halk Eğitimi
6. Afet Eğitiminin Yapılanması
7. Depremde İlk Yardım
8. Deprem Mühendisliği
9. Mühendislik Eğitimi
10. Yetkin Mühendislik ve Mimarlık
11. Yetkin Mühendislik ve Mimarlık Kurulu

Başlıklı konular, Eğitim Komisyonu'nun çalışmalarının çerçevesini oluşturmuştur.

(*) Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Müh. Mim. Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Maltepe, Ankara

EĞİTİM VE TOPLUM BİLİNCİ

- Eğitim, uygarlıkların vazgeçilmez gereksinimidir. Eğitimin amacı, insan ve toplum yaşamını kolaylaştırmak, güzelleştirmek, zenginleştirmek, iyileştirmek, kişiyi ve toplumu mutlu kılmaktır. Eğitim bilgi, akıl, zekâ, kültür, zevk, etik gibi değerlere dayanan ve kişinin doğuşundan başlayıp hayatının sonuna kadar devam eden bir süreçtir.
- Eğitimde atılan her bir adım, toplumun duyarlılık bilincini, yaratıcılığını, akılcı düşünme gücünü, doğal yeteneklerini ve becerilerini geliştirmek için gereken gücü artırmaktadır.

Deprem yol açacağı zararları azaltmak için;

- Üretim kalitesinde yüksek bir standart sağlamak, denetim mekanizmalarını etkili işletmek gerekir. Dolayısıyla devlete, yerel yönetimlere, meslek odalarına, sivil toplum kuruluşlarına, mimar, mühendislere ve medyaya çok büyük sorumluluk düşmektedir.
- Yukarıda sayılan bütün unsurları denetleyecek, standartları yüksek tutmaya zorlayacak olanlar; bilgili, bilinçli ve sorumlu bireyler olmalıdır. Yurttaşlar sadece tüketici değildir. Deprem kayıplarından bireyler de doğrudan doğruya sorumludur.

Sonuç olarak,

- Depremden korunmanın ilk ve tek yolu, bilgili, bilinçli, sorumlu yurttaşlar yetiştirmektir. Bütün bunların başarılabilmesi için de afet eğitimine okul öncesinden başlanmalıdır.
- Çağdaş eğitimin gereği olan düşünme, araştırma, irdeleme ve tartışma yeteneklerini geliştirmek için eğitim programlarında yeniden düzenleme yapılması zorunludur.
- Geçmişte yaşanan can ve mal kayıplarına yol açan büyük depremlerden ders alınarak öncelikle deprem olmadan yapılması gereken çalışmaların tamamlanması halinde deprem zararlarının en aza indirilmesi büyük ölçüde eğitim çalışmalarına verilecek ağırlıkla mümkün olacaktır.

Birey ve toplumun deprem konusunda eğitilip bilinçlendirilmesi öncelikle örgün eğitim sistemi tarafından gerçekleştirilmeli, aynı zamanda yaygın eğitim yoluyla örgün eğitim dışında kalan geniş halk kitlesinin eğitimine önem verilmelidir.

Bilinmelidir ki;

İnsanlarımız deprem sırasında kendilerine öğretilenlerin tümünü özüksese bile yıkılan bir bina-
dan kurtulma şansları çok düşüktür. Bu nedenle Türkiye'deki tüm binaların sağlamlık envanterleri çıkarılarak deprem sırasında yıkılması olası bina-
ların nasıl güçlendirileceği konusunda toplumun bilgilendirilmesi gerekir.

Ülkemizde,

- Gerek kent merkezleri, gerekse kırsal alanlarda bulunan ve kültürel mirasımızı oluşturan tescilli veya tescilsiz sivil mimarlık örneklerinin, anıtsal ve antik yapıların, arkeolojik alanların, özgün kentsel dokuların korunması ve gelecek nesillere aktarılması, kültürel mirasımızın sürdürülebilirliğinin ve yaşanılabilirliğinin sağlanması adına önem taşımaktadır
- Deprem sonrası hasar tespiti, önlem ve uygulamalara yönelik yapılan işlemlerin, deprem öncesinde mevcut yapı stokunun envanter çalışmaları sırasında ele alınarak, güçlendirme gerektiren yapılar için; sağlamlaştırma, bütünleme, yenileme, yıkılacak durumundaki yapılar için, yeniden inşa etme önerilerinin getirilerek yapısal dayanımın artırılması ve kullanıcıların eğitilerek bilinçlendirilmesi ve bu konuda uzman mühendislerin yetiştirilmesi, çok çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış olan ülkemizdeki zengin kültürel mirasın korunarak yaşatılmasına katkı sağlayacaktır.

Deprem Konusunda,

1. Çok disiplinli araştırmaların kurumsallaştırılması için yöntemler geliştirilmeli, ulusal araştırma programı çerçevesinde iki yılda bir ulusal sempozyum yapılmalı, genç araştırmacılara burslar, başarılı araştırmalar için ödül programları geliştirilmelidir.
2. Kamu yöneticileri için afet yönetimi konusunda, risk belirleme, zarar azaltma, müdahale ve iyileştirme gibi konuları kapsayan bir eğitim programı gereklidir. Kamu kuruluşlarının gereken önlemleri alması ve tüm personelin eğitimli olması açık bir sorumluluktur. Bu programda afet yönetiminde halk katılımının önemi ve gerekliliğine yer verilmelidir
3. Üniversitelerimizde jeoloji, jeofizik, inşaat mühendisliği, mimarlık, kent planlaması v.b. meslek öğretimi yürüten bölümlerde günümüzde uygulanan öğretim programlarında deprem konularına yeterli önemin verilmesi gerekmektedir.

DEPREM VE MEDYA

Medya toplumun deprem konusunda bilinçlendirilmesinde, depremin yol açtığı kayıp ve zararlarda da kendini sorumlu hissetmelidir.

- Resmi kurumlar ve medya arasında daha önceden kurulmuş sıkı koordinasyonla, doğru ve güvenilir bilgi akışı sağlanarak, yanlış ve abartılı bilgi akışı önlenmeli, böylece toplumun aldığı bilginin doğruluğuna güveni sağlanmalıdır
- Deprem konusunda, eğitsel, psikolojik ve bilimsel olarak konunun uzmanlarınca hazırlanmış materyalin, topluma aktarılmasında yayın organlarının kullanılması ve bunun gelişigüzel değil, bir plan dahilinde ve süreklilik arz edecek şekilde yapılması gerekmektedir.
- Bilgiye en hızlı ulaşacak ve medyaya sürekli olarak ilk elden bilgi aktaracak yetkili bir birim oluşturulmalıdır. Bu birim yetkin ve tarafsız kişilerden oluşmalıdır.

ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM

Doğal afetlerin etkisini azaltmak, kayıpları en aza indirmek toplumun her ferdinin ve her kesimin bilinçli ve etkin katılımı ile olacaktır. Deprem konusunda halkın bilinçlendirilmesi, eğitimin tüm öğelerinin seferber edilmesiyle mümkündür.

Afet Eğitimi;

- Örgün Eğitim Sistemi
- Yaygın Eğitim Sistemi
- Hizmet İçi Eğitim
- Meslek İçi Eğitim
- Halk Eğitimi

Örgün Eğitim Sistemi İçinde Afet Eğitimi

- Okul Öncesi Afet Eğitimi
- İlk Öğretim
- Orta Öğretim

Yaygın Eğitim Sistemi İçinde Afet Eğitimi

Halk eğitiminin nasıl ve nerede yapılacağı, hangi metot ve yolla kimin tarafından verileceği, ilgili kurum ve kuruluşlarca kararlaştırılıp plan ve programlar hazırlanmalıdır. Bu kuruluşlar;

- Milli Eğitim Bakanlığı,
- Görsel ve yazılı kitle iletişim kuruluşları,
- Sivil toplum örgütleridir.

Kalfalık, Ustalık ve Taşeronluk Temiz Belgesi

- İşverenlerce yaptırılan iş tarif edilerek yapılan anlaşmalara uygun olarak işin fen ve sanat kurallarına, ahlaki değerlere uygun olarak tamamlandığı ve çalışmalar sırasında verilen işi zamanında tamamladığını belirten belgedir.

- İş Kanuna yapılacak ilave ile Kalfalık, Ustalık ve Taşeronluk Belgesi ve Temiz Belgesi olmayan kalfa, usta ve taşeronların çalıştırılmayacağı, çalıştırılması halinde net asgari ücretin elli katı para cezası ile, tekrarı halinde çalıştırmanın 6 aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı yasa olarak çıkarılmalıdır.

Ustalık Belgesi Aranması Zorunluluğu

- Yapı dalındaki meslekler Mesleki Eğitim Kanununun yürürlüğe konulmasından sonra Kanun kapsamına alınmıştır.
- Yapı dalındaki mesleklerde mesleki eğitim almış olanların istihdam edileceği ifadesi, yapı dalındaki mesleklerde mesleki eğitim almış olmak zorunluluğunu tam ve açıklıkla anlatmamaktadır. Bu gerekçe ile, Mesleki Eğitim Kanununun 30.maddesinin sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesinin etkili bir çözüm yolu olacağı düşünülmüştür.

“Her türlü bina, üst yapı ve alt yapı inşaatlarında yapı dalında mesleki eğitim almış ve ustalık belgesi sahibi olanlar istihdam edilir. Bu zorunluluk ihale şartnamelerinde belirtilir. İdareler, iş sahipleri, belediyeler, Bayındırlık ve İskân Müdürlükleri, kaymakamlıklar, yapı denetimi kuruluşları ve köy muhtarları bu maddenin uygulanmasından sorumludur.”

Hizmet İçi Eğitim

- Planlama, uygulama ve yapılanma sektöründe görev yapan değişik meslek guruplarına giren insanlar için, deprem konusunda (deprem öncesi-sırası-sonrası) dünyadaki gelişme ve değişmelerin aktarılması amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenebilir. Yine yapı sektöründe çalışan uygulayıcı (demirci, tesisatçı, betoncu v.b.) ara insan gücünün eğitilmesi ve sertifikasyon sistemine geçilmesi önemli görülmektedir.

Meslek İçi Eğitim

- İnşaat mühendisleri statik, dinamik, mukavemet gibi mühendislik temel bilimlerini çok iyi bilmek zorundadır.
- Mimarlar için de depreme dayanıklı yapı tasarımı derslerinin zorunlu olarak ders programlarına eklenmesi Üniversite Senatoları tarafından sağlanmalıdır.
- Üniversiteler teknoloji üretiminin alt yapısı olan araştırmayı ve araştırma ortamını sağlamalıdır.
- Üniversite ve ilgili Odalar işbirliği ile mevcut mimar ve mühendislerin eksikleri kurslarla telafi edilmelidir.
- Aralarında her bakımdan büyük farklılıklar olan eğitim kurumlarının verdiği mezunlar, merkezi değerlendirmeye göre yetki sahibi olmalıdır.
- İnşaat mühendisliği ve mimarlık mesleğinde

eğitim kadar deneyim de çok önemlidir.

- Diploma, yetki için yeterli olmamalıdır. En az üç yıllık deneyimlerini kanıtlamış olanlara ve merkezi sınavda başarı gösterenlere yetkin mühendis veya yetkin mimar belgesi verilmelidir.

Halk Eğitimi

- Ülkemizde bugün depreme yönelik halk eğitiminin önemli bir kısmı Sivil Savunma Teşkilatı tarafından belirlenen “Sivil Savunma Yükümlükleri” kapsamında ele alınmaktadır. Sivil Savunma Teşkilatı yanında, istekli ve akredite sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları halk eğitimi yükümlülüğü almalıdır. Söz konusu durum için yasal düzenleme gerekmektedir.

Afet Eğitiminin Yapılanma Önerileri

- Eğitim standart ve müfredat belirleme daimi komisyonun ilgili bakanlıklarca oluşturulması
- Örgün eğitimde müfredat düzenlemesine gidilmesi ve yeni ders/derslerin konulması
- Üniversitede YÖK kanalı ile ortak ders (havuz dersi) konulması (Türkçe ve benzeri)
- Başbakanlığa bağlı Afet Yönetim Enstitüsünün kurulması, Eğitim standartlarının oluşturulması ve ilgili eğitim enstitüsü tarafından denetlenmesi ve güncellenmesi, Afet Yöneticisi eğitimi ile, eğitici eğitiminin bu Enstitü bünyesinde gerçekleştirilmesi
- Ülkede, mevcut ve ortaya çıkacak, Afet Yönetimine yönelik Sivil Toplum Kuruluşlarının eğitim ve kaynak standartlarının Afet Yönetim Enstitüsü tarafından akredite edilmesi
- TMMOB’ye bağlı odalara özel meslek içi eğitim programlarının tasarlanması ve uygulanmaya geçilmesi
- TMMOB bünyesindeki afetlerle ilgili mühendislik odalarının yaygın halk eğitimine katılımlarının sağlanması gerekmektedir.

Eğitimden beklenen sonucun hemen alınması beklenmemeli ve eğitimlerde verilen bilgi ve kazanılan becerinin davranışa dönüşmesinin zaman alacağı unutulmamalıdır. Bunun için deprem sırasında yapılacakların bireylerde refleks hale getirilmesine çalışılmalıdır.

Depremde İlk Yardım

- Okullarda
- İşyerlerinde
- Halk Eğitim Merkezlerinde
- Sivil Toplum Kuruluşlarında
- Sürücü Kurslarında
- Ana Çocuk Sağlığı Merkezlerinde

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarında ilkyardım eğitimleri ücretsiz olarak verilmeli ve teşvik edilmelidir.

DEPREM MÜHENDİSLİĞİ

Temel olarak yapı mekaniği ve yapı mühendisliği (structural engineering) boyutu yanında bilgisayar, matematik, fizik, kimya gibi temel bilimler boyutu; jeoloji, jeofizik-kimya gibi yer bilimleri boyutu; sismoloji boyutu; sosyoloji, ekonomi ve psikoloji gibi Toplumbilim boyutu; afet ve risk yönetimi boyutu; ilgili hukuk ve mevzuat gibi yönetim bilim boyutu; mimarlık boyutu yanında kent/bölge planlama gibi kentsel planlama boyutu da olabilen ve adına doğrudan deprem mühendisliği (Earthquake Engineering) denilen bir lisans programı Türkiye için önemli ve yararlı katkılar sağlayabilecektir.

Bu yararlar şunlardır,

- Lisans düzeyinde başlatılacak bir eğitim ülkemizde gerek deprem sırasındaki can ve mal zararlarının azaltılmasında ve gerek deprem sonrası yeniden yapılanmada büyük bir katkı ve yarar sağlayacaktır.
- Bu programdan mezun olacakların, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı teşkilatı ve diğer kamu kuruluşları yanında özellikle yerel idareler ve belediyelerde ve özel sektör yapım ve mühendislik hizmetlerinde çok önemli görevler üstleneceklerine inanılmaktadır. Bu nedenle istihdamda bir sorun yaşanmayacaktır

Mühendislik Eğitimi,

- Üretken, mühendislik kariyerini sürdürmeye yönelik, profesyonel ve teknolojik gelişmeye açık olmalıdır.
- Mühendis olacak kişilerin insanlık yararına doğadaki malzemeleri ve gücü kontrol edebilen optimal çözüme ulaşabilen yeteneğe ulaşmalarını sağlamak olmalıdır.
- Toplumun bugünkü ve yarın oluşacak ihtiyaçlarına çözüm oluşturabilecek niteliklere sahip elemanlar yetiştirilmelidir

Ülkemizde deprem gerçeğinin etkisi, inşaat mühendisliği eğitimini ve mimarlık eğitimini etkilemesine rağmen, üniversitelerde eğitim ders programları günün ve geleceğin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), eğitimin yapılabirliği ve verimlilik açısından yüksek öğretim kurumlarını incelemeli ve gereken önlemlerin alınmasını istemelidir.

MÜHENDİSLİK-MİMARLIK

Üniversitelerden mühendislik eğitimi alan kişiler, mezun oldukları günden başlamak üzere (28

Haziran 1938 günkü “mühendislik ve mimarlık hakkındaki kanun” a göre) mühendislik ve mimarlık hizmeti verme hakkına sahip olmaktadır. Belirtilen yasaya göre mühendislik diploması alan herkesin, uygulamada herhangi bir deneyime sahip olmaksızın bir anlamda sınırsız mesleki yetki ile donatılması, hizmetin niteliği ve güvenilirliği bakımından zaman zaman sakıncalar çıkartmıştır. Benzer sorunla karşılaşan ülkeler hizmetin verilme aşamasında oluşabilecek risklerin azaltılmasını sağlamak amacı ile “Yetkin Mühendislik” “Yetkin Mimarlık” sistemini uygulamaya sokmuşlardır.

- Yetkin mühendis ve yetkin mimarlar, mesleki bilgisini ve deneyimini çağdaş teknik ve kurallara uygun olarak kişi ve toplum yararına sunan çalışmalarını meslek etiği kurallarına uygun olarak sürdüren her anlamda sorumlu olan kişilerdir. Yetkin mühendis ve yetkin mimarlarla hizmetler toplum yararına olacak, yanlış uygulamalar önlenerek, kalite ve güvenilirlik artacaktır.

Yetkin Mühendis ve mimarlar,

- Mesleki bilgi ve deneyim mühendis mimar diploması aldıktan sonra en az 3 yıllık sürenin sonunda yapılacak test sınavıyla belirlenmelidir.
- Yetkin mühendislik, yetkin mimarlık sınavı (tıp dalında olduğu gibi) tarafsız kuruluş olan ÖSYM tarafından yapılmalıdır. Test sorularının hazırlanmasında üniversiteler, meslek odaları ve ilgili bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının işbirliği ile yapılmalıdır. Bu işbirliğini somutlaştırmak için Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu oluşturulmalıdır.
- Bilginin çok çabuk eskimesi nedeni ile hizmet veren kişilerin meslek çalışmalarını belgelen-dirmek ve çağdaş teknikleri izleyebilmeleri için sürekli meslek eğitimini temin amacıyla her 5 yılda bir yetkin mühendislik, yetkin mimarlık belgesi vize edilmelidir

Yetkin Mühendislik ve Yetkin Mimarlık Yasası Genel Gerekeçesi

- Yanlış uygulamaların önlenmesi, kalite ve güvenliğin artırılması,
- Hizmetlerin yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip kişilerce yapılması,
- Hizmet veren kişilerin meslek etiği açısından denetlenmesi,
- Bilgilerin eskimesi nedeni ile mühendis ve mimarların çağdaş teknikleri izleyebilmesi için sürekli mesleki eğitim ile bilgilerin yenilenmesi,
- Mühendis ve mimarların çağa ayak uydurmalarını temin için 5 yılda bir test sınavı ile belgelerini vize ettirerek dinamizm sağlanması gerçekleştirilecektir.

(I.DEPREM ŞURASI EĞİTİM KOMİSYONU'NDA KABUL EDİLEN)

3458 SAYILI MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAKKINDA KANUNUN BAZI MADDELERİNİ DEĞİŞTİRME VE BU KANUNA BAZI MADDELER EKLENMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki kanunun 1. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1 – 3458 sayılı kanunun 1. maddede belirtilen diploma veya ruhsatnamelerden birini haiz olmayanlar Türkiye’de mühendis veya mimar unvanı ile istihdam olunamazlar. Mühendis veya mimar unvanlı kişiler yetkin mühendis veya yetkin mimar belgeleri almaları şartıyla sorumluluk alabilir imza koyabilirler.

3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki kanunun 8. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 2 – Bu kanun hükümlerine aykırı harekette bulunanlar ve bulunduranlar: 5 milyardan 50 milyar liraya kadar ağır para cezasıyla ve tekerrürü halinde para cezası ile beraber ayrıca 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Tanım: “Yetkin Mühendislik ve Yetkin Mimarlık”

Madde 3 – Yetkin Mühendislik ve Mimarlık Kurulu tarafından yüksek öğrenim sonrasında edindiği mesleki deneyimi ve test sınavı ile mesleki bilgisini değerlendirirken, başarılı bulunması halinde ilgili uzmanlık alanında belgelendirilen mühendis, mimar ve şehir plancılarıdır. Yetkin mühendis ve mimarlar uzmanlık alanında sorumluluk ifade eden imza yetkisini taşırlar.

Yetkin Mühendis ve Mimar Olabilme Koşulları:

Madde 4 –

- Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu tarafından hazırlanan uygulama yönetmeliğine göre öngörülen konularda ve sürelerde mesleki faaliyette bulunmuş olmak ve bu durumu belgelemek,
- Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu tarafından hazırlanan uygulama yönetmeliğinde öngörülen sınavda başarılı olmak

Yetkin Mühendislik Mimarlık Başvurusu :

Madde 5 – Madde 4’ün (a) paragrafında belirtilen koşulları yerine getiren aday, sınava girmek üzere Yetkin Mühendislik Mimarlık Kuruluna yazılı olarak başvurur. Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu başvuru tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde başvuruyu ve gerekli şartları değerlendirir. Gerekli şartları yerine getirmiş olması halinde aday sınava çağırılır. Sınavda başarılı olan adaya törenle Yetkin Mühendislik Mimarlık yemini ettirilerek Yetkin Mühendislik Belgesi ve özel yetkin mühendis / mimar mührü verilir. Sınavda başarılı olmayan aday takip eden sınavlara başvurabilir.

Madde 6 – Yetkin mühendislik ve yetkin mimarlık belgeleri 5 yıl ara ile üç kere, test sınavında başarılı olmaları halinde, vize edilir. Üç kere vize işlemi yapılan yetkinlik belgelerinin geçerliliği için vize işlemi gerekmez. Vize edilmeyen Yetkin Mühendislik ve Yetkin Mimarlık belgeleri geçerliliğini kaybeder.

Uzmanlık Alanları:

Madde 7 – Yetkin Mühendis, Mimar mesleğini Yetkin Mühendis, Mimar ve şehir plancıları unvanı aldığı mesleki uzmanlık alanlarında icra ederler. Uzmanlık alanları Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu tarafından hazırlanan uygulama yönetmeliği ile tanımlanır.

Yetkin Mühendis Mimar İmzası:

Madde 8 – Yetkin mühendislik, yetkin mimarlık mesleği ile ilgili olarak yaptığı tüm işlerle ilgili belgeleri imzası ile birlikte yetkin mühendis mimar mührü kullanarak onaylayacaklardır.

Etik Kurallar:

Madde 9 – Yetkin mühendis ve yetkin mimarlar mesleki hizmetlerini mesleki ilkeler ve Yetkin Mühendis Mimarlar Kurulu tarafından hazırlanan Etik Kurallar Yönetmeliğine göre yürütürler.

Sorumluluk:

Madde 10 – Yetkin mühendisler ve yetkin mimarlar üslendikleri görevlerde ve verdiği kararlarda teknik, idari ve mali risklerden sorumludur.

Geçici Kesin Belge İptali:

Madde 11 – Yetkin mühendislik ve yetkin mimarlık belgesine sahip olmayan kişiler, yapı ve proje denetim kuruluşlarında yapım ve proje sorumlulukları alamazlar. Belgesi geçici iptal edilen yetkin mühendis ve mimarlar iptal süresinde, kesin iptal edilenler ise hiçbir şekilde sorumluluk alamazlar.

Madde 12 – Yetkin mühendislik yetkin mimarlık yetkisi aşağıdaki koşullarda sona erer:

- Kişinin iş göremeyecek biçimde akli ve bedensel maluliyetinin yasal olarak saptanması durumunda,
- Kişinin kendi yazılı başvurusu durumunda,
- Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu aşağıda belirtilen durumlarda kişinin yetkisini geçici veya süresiz iptal etmesine,
 - Yüz kızartıcı bir suç işlediği yasal olarak belgelenmesi durumunda,
 - Yetkin Mühendislik Mimarlık Etik Kurulunun yetki iptal cezası meslekten men cezası vermesi durumunda,
 - Yetkin Mühendislik Kuruluna eksik ve yanlış bilgi ile başvurduğunun anlaşılması durumunda,
 - Uygulamalarında mal ve cana zarar veren önemli hataları yaptığının saptanması durumunda, Etik ve Denetim Kurulu inceler ve sonuçlandırır.
- Yetkin Mühendislik ve Mimarlık Etik Kurulu, Etik Kurallar Yönetmeliğine göre meslek mensubunun yetkisini geçici olarak da iptal edebilir.

Yetkin Mühendislik, Mimarlık Kurulu (YMMK)

Madde 13 – Yetkin mühendislik mimarlık kurulu, mühendis ve mimarların yüksek öğrenim sonrasında edindiği mesleki deneyimi, mesleki bilgisini değerlendiren; başarılı bulunması halinde ilgili uzmanlık alanında belge veren, bu kanunla kendisine görev ve yetkileri çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruluştur.

Madde 14 – Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu Teşkilî:

- (YÖK) Yükseköğretim kurulu tarafından ilgili en az 20 yıllık tecrübeye sahip yetkin mühendis ve mimarlar arasından seçilen 6 kişi
- TMMOB tarafından ilgili mühendis ve mimarlar arasından seçilen en az 20 yıllık tecrübeye sahip yetkin mühendis ve mimarlardan 6 kişi,
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Bayındırlık Kurulunca en az 20 yıllık tecrübeye sahip yetkin mühendis ve mimarlar arasından seçilen 6 kişiden genel kurul oluşur.

Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli olanlardan üyeliğe seçilenlerin kurumlarıyla ilişkileri devam eder.

Kurul üyeliği süresi 6 yıldır. Beş yıllık görev süresi biten üyelerle herhangi bir sebeple kuruldan ayrılanların yerine yeniden 6 yıl süreyle seçim yapılır. Süreleri sona eren üyelerin kurula yeniden seçilmeleri mümkündür.

İlk 2 yıl sonunda üyelerin 1/3 ü ad çekmeyle 2 yılda bir yenilenir.

Madde 15 – Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu organları

- 1) Genel Kurul
- 2) Yürütme Kurulu
- 3) Etik ve Denetim Kurulundan ibarettir.

Genel Kurul :

Madde 16 – Yetkin Mühendisler Mimarlar Kurulu (18) kişiden oluşur. İlk toplantısını en yaşlı üyenin başkanlığında yaparak yürütme kurulu, etik ve denetim kurullarını seçer. Her ay olağan toplanır. Kurul, üyelerin en az üçte ikisinin katılımı ile toplanarak katılımcıların salt çoğunluğu ile karar alır, başkanın veya üyelerin salt çoğunluğunun isteği ile olağanüstü toplanabilir.

Kurul üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak bu maddedeki yasakları ihlal ettiği veya bu Kanun ile kendilerine verilen görevler ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı haklarında mahkumiyet kararı kesinleşen Kurul Başkanı ve üyeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memuru olmak için aranan şartları kaybettikleri tespit edilen veya üç aydan fazla bir süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevlerini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceğini, üç aylık süre beklenmeksizin tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Kurul üyeleri, süreleri dolmadan Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu tarafından görevden alınır.

Yürütme Kurulu :

Madde 17 – Genel kurul tarafından seçilen 5 üyeden oluşur. Yürütme kurulu başkan ve başkan yardımcısını seçer.

Başkan, yetkin mühendislik mimarlık kurulunun genel kuruluna ve yürütme kuruluna başkanlık eder. Genel kurulca alınan kararları uygular.

Etik ve Denetim Kurulu :

Madde 18 – Yetkin mühendislik ve mimarlık genel kurulunca kendi aralarından seçilen 5 kişiden oluşur. Aralarından başkan ve başkan yardımcısı seçer. Yetkin Mühendislik Mimarlık Etik ve Denetim Kurulu hazırlayacağı etik kurallar ve denetim yönetmeliğine göre işlem yapar.

Özlük Hakları:

Madde 19 –

- a) Yürütme, Etik ve Denetim Kurulu başkan ve üyelerinin ücretleri 657 sayılı devlet memurları kanununa göre en yüksek memuruna ödenen aylık (ek gösterge, yan ödeme ve her çeşit tazminatlar dahil) iki katını geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Yürütme kurulunda görev alanlara ayrıca kamu kurumlarının ücret ödenmez. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur. Yürütme kurulunda görev alan kamu personelinin her türlü özlük hakları saklı kalır ve aylıksız izinli sayılır.
- b) Yürütme, Etik ve Denetim Kurulu dışında kalan üyelerine ödenecek toplantıya katılma ücreti (hakkı huzur) her toplantı için devlet memur aylıkları katsayısının (4000) rakamı ile çarpımı sonunda bulunacak meblağdır. Ancak bir yılda 12 den fazla toplantıya katılma ücreti ödenmez.
- c) Yürütme, Etik ve Denetim Kurulu üyeleri sürekli görev yaparlar. Kurul Başkanı ve Yürütme Kurulu üyeleri; kamu yararına çalışan dernek ve kurumlar ile vakıflar ve bunların kurmuş olduğu kurum ve kuruluşlarda herhangi bir ücret almada görev yapma ve Bakanlar Kurulunca verilecek geçici görevler dışında herhangi bir kamu kuruluşunda ve özel kuruluşlarda çalışamazlar,

Bakanlar Kurulunca görevlendirme dışında herhangi bir nedenle 1 yıl içinde yıllık izin, hastalık ve mazeret izinleri

hariç 1 ay hizmete devam etmeyen Yürütme Kurulu üyeleri görevlerinden ayrılmış sayılırlar.

- d) Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulunun üyeleri, seçim ve göreve devamlarında, kanunlarda öngörülen yaş haddine tabi değildirler.

Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu Görevleri

Madde 20 –

- a) Kanun ile verilen görevlerden yetkin mühendislik ve mimarlık uzmanlık alanlarını belirlemek, yönetmeliklerinin hazırlanması sınavları düzenlemek, sınav jürilerini belirlemek.
- b) Yetkin mühendis ve mimarların sicilini tutmak, çalıştıkları kurum ve kuruluşlarla ilgililer hakkında bilgi ve sicilleri muhafaza etmek ve gerektiğinde gereken işlemleri yapmak ve yaptırmak,
- c) Yurt içi ve yurt dışında yetkin mühendisleri, mimarları ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek yetkin mühendis ve mimarlara ulaştırmak ve ilgili bakanlıkça ve odalarca istenecek bilgileri vermek.
- d) Yetkin mühendislik ve mimarlığı ilgilendiren konularda çözüm aramak ve görüş tespit etmek.
- e) Yetkin mühendislik ve mimarlıkla ilgili yönetmelik tüzük ve kanun teklifi hazırlamak ve tekliflerde bulunmak
- f) Yetkin mühendislik ve mimarlık belgesi geçici veya kesin iptal edilenleri ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmek resmi gazetede ilan duyurmak.
- g) Kurulun plan ve bütçesini hazırlamak, yetkin mühendis, yetkin mimarlık belgelerinden alınacak ücretleri belirlemek.
- h) Personel atamaları dahil olmak üzere, Kurulun personel politikasını oluşturmak ve uygulamak

Yetkin Mühendislik, Mimarlık Kurulu, meslek disiplini ve etiğini korumak ve kanunda yazılı hizmetleri görmek amacı ile kurulan bir kamu kuruluşudur.

Kurul Personelinin Statüsü, Atanma Usulü ve Özlük Hakları:

Madde 21 – Kurulun hizmet birimleri; kurul görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, danışma birimleri ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur. Kurulun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları, kadro unvanları ve sayıları Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurul hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, idari hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurul personeli ücret ve mali haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

Kurul için çalıştıkları süre zarfında, tüm personelin, Kuruldaki görevlerine başlamadan önceki sosyal güvenlik kurumları tarafından sağlanan her türlü hakları saklı kalır.

Geçici Madde 1: Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay için Yetkin Mühendislik Mimarlık Kurulu oluşturulur.

Geçici Madde 2: Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten 1 yıl geçiş dönemi sonuna kadar yetkin mühendis mimarlık belgesi aranmaz. Bu süre bakanlar kurulunca uzatılıp kısaltılabilir.

Geçici Madde 3: Yetkin Mühendislik Mimarlık sınavları bu kanun yürürlüğe girdikten 6 ay sonra yapılmaya başlanır.

Geçici Madde 4: Yürürlükteki tüzük ve yönetmelikler bu kanunun yayım tarihinden itibaren 6 ay içinde bu kanuna uygun hale getirilir.

Yürürlük :

Madde 22 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

Yürütme :

Madde 23 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.